

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK LX

WARSZAWA 2012

NR 4

REDAKCJA I KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor — Andrzej Klonder
Zastępcy Redaktora — Elżbieta Mazur, Martyna Milewska
Sekretarze Redakcji — Magdalena Bis, Ludmiła Paderewska
Członkowie Komitetu — Maria Bogucka, Jarosław Dumanowski,
Andrzej Janeczek, Leszek Kajzer, Jan Klápště,
Elżbieta Kowalczyk-Heyman, Jerzy Kowalczyk,
Jerzy Kruppé, Maria Nietyksza, Raimo Pullat,
Janusz Sztetyło, Wojciech Szymański,
Andrzej Wyrobisz

Adres Redakcji:
00-140 Warszawa, Al. Solidarności (d. Świerczewskiego) 105
<http://www.iaepan.edu.pl/czasopisma/kwartalnik/index.html>
e-mail: kwartalnik@iaepan.edu.pl
tel. 22 620 28 81 w. 146

Skład i łamanie:
Krzysztof Anuszewski, tel. 22 629 44 78

Druk i oprawa:
OFICyna WYDAWNICZO-POLIGRAFICZNA „ADAM”
02-729 Warszawa, ul. Rolna 191/193
tel. 22 843 37 23, 22 843 08 79, tel./fax 22 843 20 52

Nakład 475 + 25 egz. Arkuszy wydawniczych 12,5. Papier offset 80 g.

Oddano do składania w kwietniu 2013 r., druk ukończono
w czerwcu 2013 r.

SOMMAIRE

ÉTUDES ET MATÉRIAUX

Jacek Kriegseisen, Le récipient d'argent en forme de melon dans les collections du Musée National de Gdańsk	539
Zbigniew Michalczyk, Les plus populaires vues de la mine à Wieliczka. Aperçu des recherches sur la culture visuelle au XIX ^e siècle	563
Magdalena Bialic, Impératrice de la mode — Georgiana Cavendish, comtesse de Devonshire	587
Ewa Doleżyńska-Sewerniak, Exemples choisis de l'arrangement en couleur des cages d'escalier des bâtiments antiques de Olsztyn et des petites villes de Warmie et de Mazurie datant du tournant du XIX ^e et XX ^e siècle	597

COMMUNIQUÉS SCIENTIFIQUES

Anna Rybarczyk, A propos des dentelles au fuseau et des fuseaux qui servent à la confectionner, d'après l'exemple des trouvailles archéologiques de la ville d'Elbląg	617
Michał Myśliński, <i>Du côté sud du mur de l'église il y a un compas solaire</i> — quelques mots à propos de l'horloge solaire sur le mur sud de la basilique Sainte Vierge à Cracovie	627
Małgorzata Śliż, Contribution à l'histoire de la documentation de l'élevage sur les terres polonaises. Remarques de Bernard Sepiński au sujet de la manière de tenir les registres des troupeaux	637

SOURCES

Sławomir Karp, L'équipement de la remise du manoir dans la première moitié du XIX ^e siècle sur l'exemple de Johanniszkiele en Lithuanie	645
--	-----

CRITIQUES	655
(voir sommaire polonais)	

CHRONIQUE SCIENTIFIQUE

A la mémoire du professeur Tomasz Durdik (1951-2012) — Leszek Kajzer	661
«Le cloître dans l'économie du Moyen Age et moderne». VI ^e conférence internationale du cycle «Le cloître à...», Wrocław, les 18-21 octobre 2012 — Olga Miriam Przybyłowicz	663
«L'espace de la culture — l'espace du cloître (écrits — livre — éducation)», conférence internationale, Varsovie, les 10-12 mai 2012 — Olga Miriam Przybyłowicz	665
Les collections des bateaux anciens dans les musées marins en Pologne et à l'étranger — Robert Domżał	667

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

Jacek Kriegseisen, A melon-shaped silver vessel in the collection of the National Museum in Gdańsk. Some remarks on the functioning of vessels in the Judaist cult in the 17 th –19 th c.	536
Zbigniew Michalczyk, The most popular images of the Wieliczka salt mine. From studies on the visual culture of the 19 th c.	563
Magdalena Bialic, The Empress of fashion — Georgiana Cavendish, the Duchess of Devonshire	587
Ewa Doleżyńska-Sewerniak, Colour schemes of historical building staircases within the area of Olsztyn and small towns of Warmia and Masuria at the turn of the 20 th c.	597

COMMUNIQUES

Anna Rybarczyk, On bobbin lace and bobbins used to make it. Illustrated with archaeological finds from early-modern Elbląg	617
Michał Myśliński, “On the southern wall of the church there is a sun compass...” — some remarks on the sundial on the southern wall of St Mary’s Basilica in Cracow	627
Małgorzata Śliż, On the history of horse-breeding documentation in Poland. Bernard Sepiński’s notes on keeping stud registers	637

SOURCES

Sławomir Karp, The equipment of a manor coach house in the first half of the 19 th c. exemplified with the Lithuanian Johaniszkiele	645
--	-----

REVIEWS	655
(ref. Polish contents)	

CHRONICLE

To the memory of Prof. Tomasz Durdik (1951–2012) — Leszek Kajzer	661
“The convent in mediaeval and in modern economy”. The 6th international conference from the series “The convent in...”, Wrocław, 18–21 October 2012 — Olga Miriam Przybyłowicz	663
“The space of culture — the space of the convent (writing — books — education”, the international conference, Warsaw, 10–12 May 2012 — Olga Miriam Przybyłowicz	665
Collections of historic boats in marine museums in Poland and abroad — Robert Domżał	667

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Jacek Kriegseisen, Srebrne naczynie w kształcie melona ze zbiorów Muzeum Narodowego w Gdańsku. Przyczynek do kwestii wykorzystania naczyń stołowych dla potrzeb żydowskiego kultu w XVII–XIX wieku	539
Zbigniew Michalczyk, Najpopularniejsze widoki kopalni w Wieliczce. Z badań nad kulturą wizualną XIX w.	563
Magdalena Bialic, Cesarzowa mody — Georgiana Cavendish księżna Devonshire	587
Ewa Doleżyńska-Sewerniak, Kolorystyka klatek schodowych zabytkowych budynków Olsztyna i małych miast Warmii i Mazur z przełomu XIX i XX wieku	597

KOMUNIKATY NAUKOWE

Anna Rybarczyk, O koronkach klockowych i klockach do ich wyrobu na przykładzie znalezisk archeologicznych z nowożytnego Elbląga	617
Michał Myśliński, <i>Z strony południowej muru kościelnego jest kompas słoneczny</i> — kilka słów o zegarze słonecznym na południowej ścianie krakowskiego kościoła Mariackiego	627
Małgorzata Śliż, Przyczynek do dziejów dokumentacji hodowlanej na ziemiach polskich. Uwagi Bernarda Sępińskiego na temat prowadzenia rejestrów stadnych	637

ŹRÓDŁA

Sławomir Karp, Wyposażenie wozowni dworskiej z pierwszej połowy XIX w. na przykładzie litewskich Johaniszkieli	645
--	-----

RECENZJE

Lisa Monnas, <i>Merchants, Princes and Painters: Silk Fabrics in Italian and Northern Paintings, 1300–1550</i> — Anna Rybarczyk	655
Historia naturalna jedzenia. Między antykiem a XIX wiekiem, red. B. Możejko, współprac. E. Barylewska-Szymańska — Andrzej Klonder	657

KRONIKA NAUKOWA

Pamięci profesora Tomasza Durdika (1951–2012) — Leszek Kajzer	661
„Klasztor w gospodarce średniowiecznej i nowożytnej”. VI konferencja międzynarodowa z cyklu „Klasztor w ...”, Wrocław, 18–21 października 2012 r. — Olga Miriam Przybyłowicz	663
„Przestrzeń kultury — przestrzeń klasztoru (piśmiennictwo — książka — edukacja)”, konferencja międzynarodowa, Warszawa, 10–12 maja 2012 roku — Olga Miriam Przybyłowicz	665
Kolekcje zabytkowych łodzi w polskich i zagranicznych muzeach morskich — Robert Domżał	667